

Av. Dr. Abdullah ARSLAN

**SERMAYE PİYASASI
HUKUKUNDA İÇERDEN
ÖĞRENENLERİN TİCARETİ
(BİLGİ SUİSTİMALİ)**

onikilevha
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XXI
KAYNAKÇA	XXVII
GİRİŞ.....	1
§ 1. KONUNUN SUNUMU	1
§ 2. İNCELEME YÖNTEMİ.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM İÇERDEN ÖĞRENENLERİN TİCARETİ KAVRAMI

§ 1. TERMİNOLOJİ.....	9
§ 2. TANIM	10
§ 3. EKONOMİK ÖNEMİ	13
I. Borsalar Üzerindeki Etkisi	13
1. Likidite Bakımından	13
2. Pay Senedi Fiyatlarının Dalgalanması Bakımından	14
II. İhraççı Şirket Üzerindeki Etkisi.....	16
III. İhraççı Olmayan İşveren Üzerindeki Etkisi.....	18
IV. Yatırımcılar Üzerindeki Etkisi	18
§ 4. BENZER KAVRAMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI	20

I.	Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun Kapsamında Konulan Yasak	20
II.	Üretim Sırlarının veya Ticari Sırların Ele Geçirilmesi.....	22
III.	Meslek Sırrının Açıklanması.....	23
IV.	Piyasa Dolandırıcılığı.....	24
§ 5.	SERMAYE PİYASASINA HÂKİM OLAN İLKELERLE İLİŞKİSİ	26
I.	Genel Olarak.....	26
II.	Kamuyu Aydınlatma İlkesi ile İlişkisi	26
1.	Genel Olarak Kamuyu Aydınlatma Kavramı.....	26
2.	Kamuyu Aydınlatma İlkesinin İşlevi.....	27
3.	Kamuyu Aydınlatma İlkesine İlişkin Kanuni Düzenlemeler	28
4.	Özel Durumlarda Kamunun Aydınlatılması	29
A.	Kamuyu Aydınlatmakla Sorumlu Olanlar	29
B.	İçerden Öğrenilen Bilginin Kamuya Açıklanması.....	29
III.	Kurumsal Yönetim İlkesi ile İlişkisi.....	30
1.	Şeffaflık.....	31
2.	Adillik.....	32
3.	Hesap Verilebilirlik.....	32
4.	Sorumluluk	33
§ 6.	TARİHÇE.....	33
I.	İçerden Öğrenenlerin Ticaretinin Düzenlenmesine Yönelik Görüşler.....	33
1.	Düzenleme Yapılması Yönündeki Görüş.....	33
2.	Düzenleme Yapılmaması Yönündeki Görüş.....	36
II.	İngiliz Hukukundaki Gelişimin Tarihçesi.....	37
III.	ABD Hukukundaki Gelişimin Tarihçesi.....	41
§ 7.	YABANCI HUKUK SİSTEMLERİNDEKİ GÖRÜNÜM.....	42
I.	Genel Olarak.....	42
II.	İçerden Öğrenenlerin Ticaretine İlişkin Düzenlemeler	44

---

1. ABD Hukuku.....	44
A. 19. Yüzyılda Yaşanan Gelişmeler	44
B. 20. Yüzyılın Başlarında Yaşanan Gelişmeler	47
a. Genel Olarak.....	47
b. Oliver v. Oliver Davası.....	48
c. Strong v. Repide Davası.....	48
d. Hotchkiss v. Fischer Davası.....	49
e. Goodwin v. Agassız Davası.....	49
f. Değerlendirme.....	50
C. Modern Dönem.....	50
D. Piyasaya İlişkin Kanuni Düzenleme	51
E. Securities Exchange Act Madde 16 Hakkında	52
F. Securities Exchange Act m. 10(b) Hakkında.....	54
a. Genel Olarak.....	54
b. SEA m. 10(b)'ye Başvurulmamasının Nedenleri.55	
c. SEA m. 10(b)'nin Uygulanması	56
aa. Blau v. Lehman Davası.....	57
bb. Cady, Roberts & Company Davası	57
cc. SEC v. Texas Gulf Sulphur Company Davası ..58	
dd. Chiarella v. United States Davası	60
ee. Dirks v. SEC Davasıyla Başlayan Tartışmalar .62	
ff. Insider Trading Sections Act'in Yürürlüğe Girmesi.....	65
gg. Carpenter v. United States Davası.....	65
hh. Insider Trading and Securities Fraud Enforcement Act'in Yürürlüğe Girmesi	67
G. Stop Trading on Congressional Knowledge Act of 2012 Hakkında	67
2. Avrupa Birliği Hukuku.....	69
3. Japon Hukuku	71
4. Avustralya Hukuku	73
5. Kanada Hukuku.....	74

6. Rus Hukuku.....	75
7. Çin Hukuku.....	76
8. Hindistan Hukuku.....	78
§ 8. TÜRK HUKUKUNDA İÇERDEN ÖĞRENENLERİN TİCARETİ DÜZENLEMELERİ	79
I. 2499 Sayılı eSPK'daki Düzenlemeler Hakkında.....	79
II. 6362 Sayılı SPK m. 106 Hükmü Hakkında.....	82
III. Bilgi Suistimali ve Piyasa Dolandırıcılığı İncelemelerinde Uygulanacak Tedbirler Tebliği Hakkında..	83
IV. Bilgi Suistimali veya Piyasa Dolandırıcılığı Suçları Hakkında Bildirim Yükümlülüğü Tebliği Hakkında	84
V. Özel Durumlar Tebliği.....	84

İKİNCİ BÖLÜM İÇERDEN ÖĞRENENLERİN TİCARETİNİN UNSURLARI

§ 1. İÇERDEN ÖĞRENİLEN BİLGİ	87
I. Bilginin Esaslı Olması.....	88
1. Genel Olarak.....	88
2. Esaslı Olmanın Koşulları	90
A. Sermaye Piyasası Araçlarına ya da İhraççıya İlişkin Olma.....	90
B. Kesinlik Ölçütü.....	91
C. Değer Konusunda Etkili Olma Ölçütü.....	93
3. Bilginin Esaslı Olması Ölçütüne Yönelik Sergilenen Farklı Yaklaşımlar	95
A. Genel Olarak.....	95
B. Şirketin Yeniden Yapılandırılması Süreçlerinde	97
C. Net Olmayan Bilgilerin Söz Konusu Olduğu Durumlarda	100

	D. Şirkette Yaşanan Olumsuz Gelişmelerde.....	103
	E. Tamamlayıcı Bilgiler.....	104
	F. Kişisel veya Kurumsal Davranışlarda.....	105
II.	Kamuya Açıklanmamış Olma.....	106
	1. İçerden Öğrenilen Bilginin Kamuya Açıklanmasını Gerektiren Durumlar	106
	2. İçerden Öğrenilen Bilginin Kamuya Açıklanmış Sayılma Zamanına İlişkin Ölçütler.....	108
	A. Bilginin Yayılması ve Kamuoyu Tarafından Algılanması Ölçütü	108
	B. Etkin Piyasa Ölçütü	113
	3. Kamuya Açıklanması Gereken İçerden Öğrenilen Bilgilerin Türleri.....	116
	A. İhraççıdan Kaynaklanmayan Bilgiler	116
	B. Şirket İçerisinde Önemli Pozisyonları İşgal Eden Kişilere İlişkin Değişiklikler.....	117
	C. İhraççıya İlişkin Dava ve Yaptırımlar	118
	D. Yüksek Miktarda Gelir, Gider, Kâr veya Zarar Durumlarının Oluşması	118
	E. Şirketin Yeniden Yapılandırılması veya Pay Alım Teklifi	119
	F. İhraççının Maddi Malvarlıklarına İlişkin İşlemler ..	119
	G. İhraççının Faaliyetlerine İlişkin Değişiklikler.....	119
	H. Finansal Yapıda Görülen Değişiklikler	121
	I. Şirketin Finansal Varlıkları ve Bağlı Olduğu Ortaklıklar Konusunda Görülen Değişiklikler.....	124
	J. Diğer Bilgiler.....	124
	4. İçerden Öğrenilen Bilgiye Erişimi Olan Kişilerin Listelenmesi	126
	5. Kamuya Yapılması Gereken Açıklamanın Ertelenmesini Mümkün Kılan Durumlar	128
	A. İhraççının Meşru Çıkarları	129

B. Kamuoyunun Yanılma Riski	129
6. Kamuya Yapılacak Açıklamanın Bildirim Şekli.....	130
A. Açıklamada Yer Alması Gereken Hususlar	130
B. Güncelleme Gerektiren Açıklamalarda	132
C. Düzeltme Yapılması Gereken Durumlarda.....	132
§ 2. İÇERDEN ÖĞRENEN	132
I. Genel Olarak.....	132
II. İçerden Öğrenenin Sorumluluğunun Kaynağını Açıklayan Teoriler.....	134
1. Klasik Teori.....	134
2. Güveni Kötüye Kullanma Teorisi.....	137
A. Genel Olarak.....	137
B. Güveni Kötüye Kullanma Teorisinin Uygulanmasında Yaşanan Tarihsel Süreç	141
a. O'Hagan Kararından Önceki Dönem	141
b. O'Hagan Kararında Güveni Kötüye Kullanma Teorisi	143
III. İçerden Öğrenen Olabilecek Kişiler.....	143
1. Şirket Çalışanları	143
2. Şirket için Bağımsız Çalışan	145
3. Şirketin Kendisi	147
A. İhraççı ile Ticaret Yapma	147
B. İhraççının Esaslı Bilgiyi Bir Başkasına İlettiği Durumlar.....	149
4. Şirket Pay Sahipleri	153
5. İş, Meslek, Ailevi İlişkiler veya Görevleri Gereği İçerden Öğrenilen Bilgiye Sahip Olanlar.....	154
A. İşçi-İşveren	155
B. Kamu Görevlisi	156
C. Gazeteci	157
D. Ailevi İlişkiler	158

E. Doktor/Hasta İlişkileri	162
F. Avukat/Müvekkil İlişkisi	162
G. Pay Sahibi Yönetim Kurulu Üyeleri Arasındaki İlişki	163
H. Aracı ve Müşterileri.....	165
6. Bilgiyi İşledikleri Suç Sonucu Elde Edenler.....	165
7. Geçici Olarak İçerden Öğrenen Statüsüne Sahip Olanlar	166
IV. Farklı Menkul Kıymet Türlerinde.....	169
1. Opsiyon Sözleşmeleri	169
2. Borçlanma Senetleri.....	170
3. İkame Paylarda İşlem Yapma	172
V. İçerden Öğrenenin Tüyo Vermesi	173
1. Genel Olarak.....	173
2. Tüyo Verenin Tüyo Alanın Gerçekleştirdiği İşlemin Karşı Tarafıyla İlişkisi	179
3. Kişisel Menfaatin Tespiti.....	179
4. Tüyo Alanın Sorumluluğunun Bulunmadığı Durumlarda Tüyo Verenin Sorumluluğu.....	180
5. Pay Senedinin Bağış Olarak Bir Başkasına Verilmesi.....	181
6. Tüyo Alanın Verilen Bilgiyi Kullanmadığı Durumlarda İçerden Öğrenenin Sorumluluğu	182
7. Tüyo Alana İlişkin Özel Durumlar.....	184
A. Tüyo Alanın Tüyo Vermesi.....	184
B. İçerden Öğrenenin İyi Niyetli, Tüyo Alanın Kötü Niyetli Olduğu Durumlar	184
a. Türev Sorumluluk	184
b. Tüyonun Tesadüfen Elde Edilmesi	186
c. Tüyo Alandan Tüyo Alan.....	187

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İÇERDEN ÖĞRENERİNİN TİCARETİ
FİİLİNİN SONUÇLARI

§ 1. HUKUKİ SORUMLULUK	189
I. Genel Olarak.....	189
II. Hukuki Sorumluluğun Çerçevesi.....	190
III. Hukuki Sorumluluğun Kaynağı.....	191
1. Aldatmaya İlişkin Hükümler.....	191
2. Dürüstlük Kuralı	193
A. Genel Olarak.....	193
B. Koşulları	194
3. Sözleşmeden Doğan Sorumluluk	195
A. Genel Olarak.....	195
B. Sözleşmeden Doğan Sorumluluk Kapsamında Sorumlu Tutulabilecek Kişiler	197
a. Aracı Kurumlar	197
aa. Genel Olarak.....	197
bb. Aracılık Sözleşmeleri	198
aaa. Genel Olarak.....	198
bbb. Hukuki Nitelik.....	200
ccc. Sorumluluk.....	201
aaaa. Özen Yükümlülüğü.....	201
bbbb. Sadakat Borcu.....	203
cccc. Sır Saklama Yükümlülüğü	204
b. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu	205
aa. Genel Olarak.....	205
bb. Niteliği ve Koşulları	207
aaa. Kusur Sorumluluğu.....	207
bbb. Sözleşmesel İlişkiye Dayanması.....	207
ccc. Teselsül.....	208
ddd. Zararın Varlığı.....	208
cc. Borçları.....	209
aaa. Özen Borcu.....	209

aaaa. Hukuki Nitelik.....	209
bbbb. Tedbirli bir Yöneticinin Özeni Kavramı	210
cccc. Özen Yükümlülüğünün Sınırı.....	211
bbb. Sadakat Borcu	211
4. Haksız Fiil Sorumluluğu	212
A. Fiil	213
B. Kusur	215
a. Genel Olarak.....	215
b. Kusura İlişkin Teoriler	215
c. Unsurları.....	215
aa. Objektif Unsur.....	215
bb. Subjektif Unsur	216
d. Çeşitleri.....	216
aa. Kast	216
aaa. Tanım.....	216
bbb. Kapsam.....	217
bb. İhmal.....	218
e. Zarar Görenin Kusurlu Olduğu Durumlar	218
f. İçerden Öğrenenin İçerden Öğrenilen Bilgiye Dayalı Olarak Gerçekleştirdiği İşlemden Kasıt Unsuru	219
aa. Genel Olarak.....	219
bb. Kasıt Unsurunun Tanımı.....	220
cc. İçerden Öğrenenlerin Ticaretinde Kasıt Unsurunun Koşulları.....	221
aaa. Genel Olarak.....	221
bbb. Tüyo Alan ve Veren Bakımından	222
dd. Kasıt Unsurunu Gizlemede Kullanılan Yöntemler	224
C. Zarar	225
a. Genel Olarak.....	225
b. Tanım	226
aa. Maddi Zarar	226

bb. Manevi Zarar	226
c. İçerden Öğrenenlerin Ticaretinde Zararın Ortaya Çıkışı.....	227
aa. Pay Senedinin Değerindeki Değişimi Yeterli Bulan Görüş	227
bb. Etkinin Ortadan Kalkması Gerektiğini Savunan Görüş	228
cc. Görüşlerin Değerlendirilmesi.....	228
D. Nedensellik Bağı.....	231
a. Genel Olarak.....	231
b. Uygun Nedensellik Bağı Teorisi	232
aa. Kapsamı	233
bb. İçerden Öğrenenlerin Ticareti Bakımından Değerlendirilmesi	233
c. Sonucu Meydana Getiren Birden Fazla Sebebin Olması Durumunda.....	237
d. Nedensellik Bağının Kesilmesi	238
aa. Genel Olarak.....	238
bb. Sebepler	238
aaa. Mücbir Sebep Halinde.....	238
bbb. Zarar Görenin Kusurlu Olduğu Durumlarda.....	239
E. Hukuka Aykırılık.....	240
a. Genel Olarak.....	240
b. Uygulanan Teoriler	240
IV. Tazminat Davasında Taraflar	241
1. Davacı Taraf.....	241
2. Davalı Taraf.....	243
A. İçerden Öğrenenlerin Ticaretini Gerçekleştirenler	243
B. İçerden Öğrenenlerin Ticaretine Yardım Edenler...	243
V. Tazminat Davasında Talep Edilebilecek Hususlar	244
VI. Tazminat Davasında Zamanaşımı.....	245
§ 2. CEZAİ SORUMLULUK	246

I.	Genel Olarak.....	246
II.	Cezaî Yaptırımlarla Korunan Hukuki Değer.....	247
III.	Unsurlar	248
1.	Maddi Unsur.....	248
A.	Suçun Konusu	248
a.	Esaslı Bilginin Edinilmiş Olması	249
b.	Esaslı Bilgi Kullanılarak Menfaat Temin Edilmiş Olması	249
B.	Fail.....	250
C.	Mağdur.....	251
D.	Hareket, Netice ve Nedensellik Bağı	251
2.	Manevi Unsur.....	253
3.	Hukuka Aykırılık.....	254
IV.	Suçun Özel Görünüş Şekilleri.....	254
1.	Teşebbüs	254
2.	İştirak	255
V.	Muhakemeye İlişkin Öngörülen Koşullar	255
VI.	Suçun Bildirimi.....	256
VII.	Yaptırım	258
1.	Cezaî Yaptırım.....	258
2.	Güvenlik Tedbirleri.....	259
VIII.	Soruşturma ve Kovuşturma.....	259
IX.	Zamanaşımı	260
X.	Görevli ve Yetkili Mahkeme	260
§ 3.	İDARİ SORUMLULUK.....	261
I.	Genel Olarak.....	261
II.	İdari Tedbirler	261
1.	Kurul Tarafından Alınan Tedbirler.....	261
2.	Yatırımcı Tazmin Mekanizmasının İşletilmesinin Durması	264

3. Türkiye Sermaye Piyasası Birliği Tarafından Alınan Tedbirler	265
4. Borsa İstanbul Üyeliđinden Geçici Olarak Çıkarılma...	266
SONUÇ	269